

uitsluitend nog in de open lucht. Met hem en Vignon schilderde hij in de streek waaraan ook Daubigny z'n voorkeur had gegeven, die schoone landschappen, de krachtigste en breedste der zestiger jaren. Zij gelijken de gelijktijdige van Pissarro, rijk en diep van toon en kleur. Die van Cézanne vertoonen meer mannelijkheid en zijn strenger gecomponeerd, maatvoller. Hij volgde Pissarro in de ontwikkeling tot het lichte gamma, dat Monet initieerde. Een zijner vroegste schilderijen uit dezen tijd, „La maison du pendu”, waarmee hij o.a. in 1874 aan de impressionistententoonstelling bij Nadar deelnam, vertoont duidelijk dezen invloed van Pissarro. Cézanne moest nog met het nieuwe palet leeren omgaan, en deed het, zonder zich in 't minst om z'n eigenaard te bekommeren. Na een jaar had de verhouding tot Pissarro zich volkomen verkeerd, hij was de meester en Pissarro heeft hem nimmermeer geëvenaard. Cézanne heeft zich blijkbaar nooit zoo ijverig als de andere impressionisten om een vernieuwing der techniek bekommerd. Zonder den invloed van Pissarro zou hij vermoedelijk als-maar het donkere gamma rustig verder hebben aangewend en ware hierdoor nauwelijks minder beteekenisvol geworden. Hij bezielde elke techniek met z'n eigenaard en maakte haar daardoor belangrijk; hij behield z'n eigenheid, die bij Monet en Pissarro eenigszins teloor ging in technische proefnemingen; zij maakten wat altijd middel moet blijven tot doel. Cézanne moet soms treffende woorden over Monet

gezegd hebben, die z'n diepe overtuiging van de voordeelen der nieuwe techniek bewezen. In ieder geval is niet hij de initiateur dier méthode, maar een rustig volger, die haar op zijn manier met nog veel grooter meesterschap dan de anderen aanwendde en verdiepte. Het palet is vergeleken met de vroegere landschappen veel zuiverder, de kleur is heel dun aangebracht, puur en klaar, vluchtig als een aquarel, maar bij alle fragiliteit zoo zeker en eenvoudig. De vibratie van het linnen schemert overal doorheen, soms laat hij enkele gedeelten geheel onbedekt.

LANDSCHAP (MUSÉE DU LUXEMBOURG).

Nu volgen de schilderijen van omstreeks '85, die, wat voorheen slechts schetsmatig en vaag was aangeduid, in meesterlijke volkomenheid behelzen. De verkondiging is in vervulling gegaan. Hij vertoont ook hier nog een vage gelijkenis met Pissarro, die bij zoo verschillende persoonlijkhe-

den altijd slechts heel betrekkelijk en gering kan zijn. Cézanne verrijkte zich aldoor meer, hij gaf nooit z'n vroegere vondsten prijs; hij heeft ook hier zelfs nog iets het wezenlijke van Delacroix, de verwonderlijke levendigheid der toets, het bouwen met de kleur. Het romantische pathos, dat men nog in de groote, zwarte stillevenen aantrof, heeft zich verstild. Pissarro werd te dier tijde uniform van toets, hij naderde z'n néo-impressionistische periode. Cézanne's penseelvoering echter blijft zeer gevarieerd en toch in den besten zin systematisch. De intuïtie, die hem altijd geleid heeft, schonk hem ook hier